

บทที่ 1

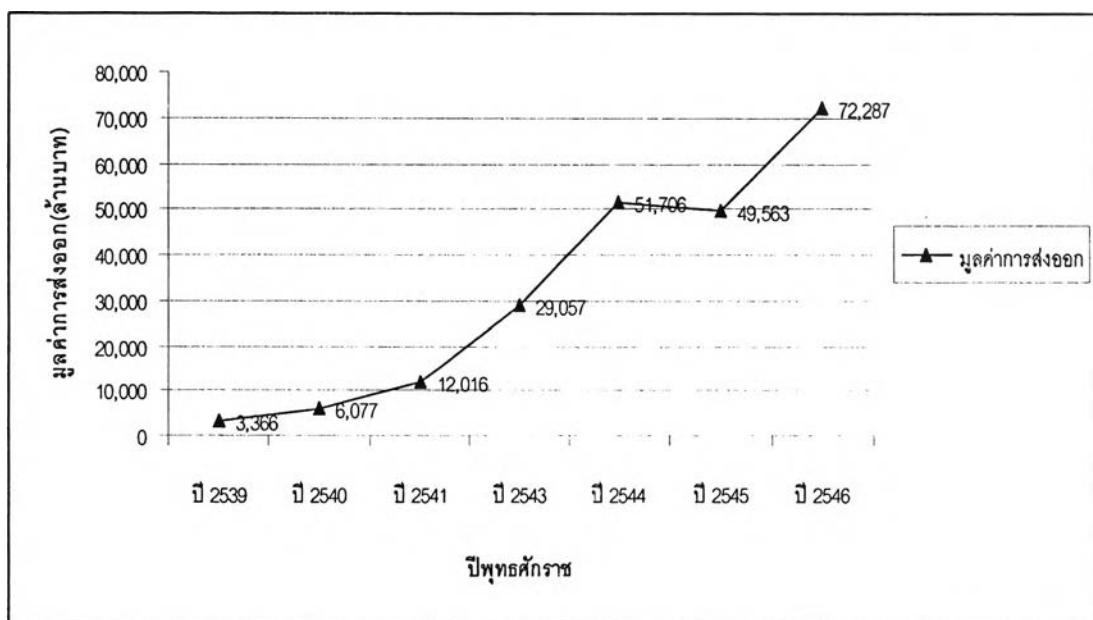
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์นับว่าเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งในด้านการผลิต การตลาด การจ้างงาน การพัฒนาเทคโนโลยี และยังมีเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นอีกหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์นั้นก็ได้มีการพัฒนาควบคู่กันมาอย่างต่อเนื่อง เดิมการผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์เป็นเพียงการผลิตเพื่อใช้ในประเทศ แต่ปัจจุบันกลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์เป็นสินค้าส่งออก 10 อันดับแรกของประเทศไทย (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2545) และมูลค่าการส่งออกก็มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ภาพที่ 1) ปี 2539 มูลค่าการส่งออกรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์มีมูลค่า 3,366 ล้านบาท ในปี 2540 มีมูลค่าการส่งออก 6,077 ล้านบาท ปี 2541 มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นเป็น 12,016 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2543 และปี 2544 มีมูลค่าการส่งออก 29,057 ล้านบาท และ 51,706 ล้านบาท ตามลำดับ และปี 2545 มูลค่าการส่งออกลดลงจากปี 2544 เพียงเล็กน้อย โดยมีมูลค่าการส่งออก 49,588 ล้านบาท และปี 2546 มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 72,287 ล้านบาท

ภาพที่ 1 มูลค่าการส่งออกรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์

จากการที่นักลงทุนต่างชาติได้เข้ามาลงทุนและย้ายฐานการผลิตรถยนต์มายังประเทศไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้มีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมรถยนต์มากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการชิ้นส่วนรถยนต์เพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นผลดีกับธุรกิจชิ้นส่วนรถยนต์ แต่ก็ก็เป็นเพียงระยะหนึ่งเท่านั้น เพราะเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2543 รัฐบาลได้มีการยกเลิกนโยบายบังคับให้ชิ้นส่วนในประเทศไทยตามนโยบายเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ข้อตกลงกับองค์การการค้าโลก หรือ WTO และยังได้รับผลกระทบจากการยกเลิกภาษีนำเข้าส่วนประกอบรถยนต์ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันมากขึ้น เพราะโรงงานรถยนต์ในประเทศไทยไม่จำเป็นต้องใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ และสามารถจัดหาชิ้นส่วนได้จากทั่วโลก โดยสามารถเลือกหาชิ้นส่วนที่มีคุณภาพ และมีราคาถูกที่สุด จากการที่ธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ต้องเผชิญกับภาวะการแข่งขันกันสูงนั้น ธุรกิจจึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้ทัดเทียมหรือเหนือคู่แข่งขึ้น ทั้งในด้านประสิทธิภาพการผลิต การบริหาร และด้านคุณภาพสินค้า จึงทำให้ข้อมูลต้นทุนเข้ามามีส่วนสำคัญในการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับธุรกิจ โดยข้อมูลต้นทุนผลิตภัณฑ์ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการบริหารและใช้ประกอบการตัดสินใจ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอ และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับ สามารถช่วยฝ่ายจัดการได้ในหัวข้อต่อไปนี้ (จิระพัฒน์ เงาประเสริฐวงศ์, 2543 :13-14)

1. กำหนดและปฏิบัติแผนงานและงบประมาณภายใต้ระบบเศรษฐกิจและการแข่งขัน ผลที่ได้รับอีกอย่างหนึ่งจากการกำหนดแผนงาน คือ ช่วยกระตุ้นให้พนักงานทำตามแผนที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
2. กำหนดวิธีการคำนวณต้นทุน ทำให้ช่วยควบคุมกิจการต่างๆ ช่วยลดต้นทุน และปรับปรุงคุณภาพ
3. ควบคุมปริมาณสินค้าคงคลังและคำนวณต้นทุนสำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์หรือบริการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดราคาขายและประเมินผลสำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์ หน่วยงานหรือฝ่าย
4. คำนวณต้นทุนบริษัทและผลกำไรในแต่ละงวดบัญชี ซึ่งรวมถึงการคำนวณต้นทุนสินค้าคงคลังและต้นทุนสินค้าขายเพื่อแสดงในงบการเงิน
5. ใช้ประกอบการตัดสินใจ และเลือกแนวทางที่เหมาะสมสำหรับองค์กร

นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นข้อมูลต้นทุนผลิตภัณฑ์ก็ยังคงมีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ การปรับเปลี่ยนรูปแบบ

ผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์นั้นมีต้นทุนที่ต่ำที่สุด และยังใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการยกเลิกผลิตภัณฑ์อีกด้วย (วรศักดิ์ ทูมมานนท์ และธีรยุทธ วัฒนาศุภโชค, 2545)

เนื่องจากธุรกิจขึ้นส่วนรถยนต์มีการผลิตที่ซับซ้อน ส่งผลให้การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ทำได้ยาก ธุรกิจจึงมีความจำเป็นต้องเลือกเทคนิคการคำนวณต้นทุนที่เหมาะสม และสามารถสร้างประโยชน์ให้กับธุรกิจให้มากที่สุด ในปัจจุบันนี้ก็มีวิธีการคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละวิธีก็มีข้อดี และข้อด้อยแตกต่างกัน การที่ธุรกิจจะเลือกใช้วิธีใดในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์นั้นเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและมีปัจจัยหลายๆด้านเข้ามาเกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น ลักษณะการผลิต กลยุทธ์ระดับธุรกิจ องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต เป็นต้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงสนใจศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมขึ้นส่วนรถยนต์ เมื่อนำมาใช้ในธุรกิจแล้วธุรกิจจะได้รับประโยชน์มากน้อยแค่ไหน และในขณะเดียวกันธุรกิจต้องประสบกับปัญหาอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมขึ้นส่วนรถยนต์
2. เพื่อศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมขึ้นส่วนรถยนต์
3. เพื่อศึกษาปัญหาจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมขึ้นส่วนรถยนต์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ ประโยชน์ที่ได้รับ และปัญหาที่ต้องประสบจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ ซึ่งขอบเขตของการศึกษาเป็นธุรกิจผู้ผลิตขึ้นส่วนรถยนต์ที่ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยศึกษากิจการขนาดใหญ่ และกิจการขนาดกลาง เนื่องจากกิจการขนาดใหญ่ และกิจการขนาดกลางเป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีการบันทึกข้อมูลบัญชีเพื่อประกอบการบริหารภายในกิจการอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งขนาดของกิจการตามจำนวนเงินลงทุน คือ กิจการขนาดใหญ่ มีเงิน

ลงทุนมากกว่า 100 ล้านบาท กิจกรรมขนาดกลางมีเงินลงทุน 10 ล้านบาท – 100 ล้านบาท ซึ่งเป็น การจัดแบ่งขนาดกิจการของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

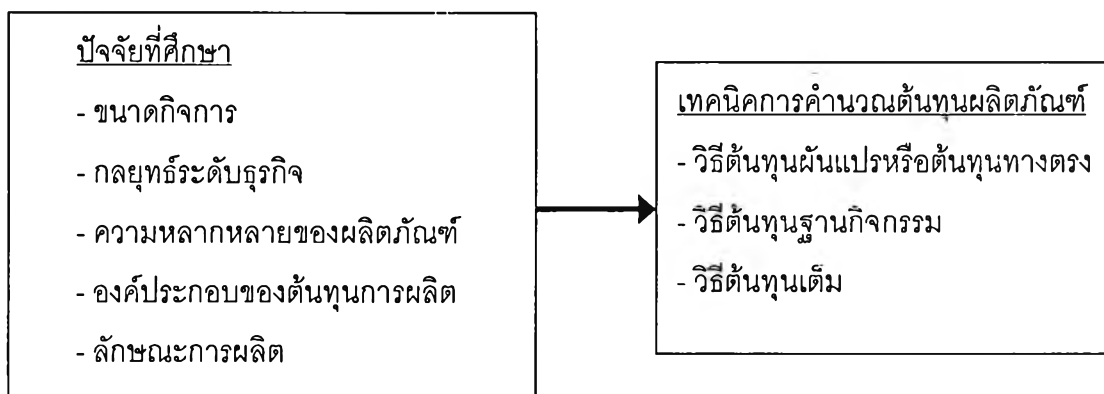
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ หมายถึง วิธีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ เช่น วิธี ต้นทุนผันแปร วิธีต้นทุนฐานกิจกรรม วิธีต้นทุนเต็ม
2. ต้นทุนผลิตภัณฑ์ หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้นตามผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้เกิดตามช่วงเวลา ใน กิจกรรมผลิตสินค้า ต้นทุนผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต
3. กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการและแนวทางที่จะทำให้กิจการสามารถไปสู่ความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของกิจการ ที่กำหนดไว้ภายใต้ปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ที่เกิด จากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกกิจการ
4. กลยุทธ์ความมีประสิทธิภาพทางด้านต้นทุน หรือกลยุทธ์ต้นทุนต่ำ หมายถึง กลยุทธ์ที่ ดำเนินการผลิตสินค้า จำหน่ายสินค้า และบริการ ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าคู่แข่ง
5. กลยุทธ์เน้นเฉพาะกลุ่ม หมายถึง กลยุทธ์ที่ให้ความสนใจกับส่วนของตลาดบางส่วน เช่น กลุ่มลูกค้า กลุ่มตลาด บางส่วนของสายผลิตภัณฑ์ โดยเน้นการสนองความต้องการของ ลูกค้าในตลาดเฉพาะกลุ่มให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าคู่แข่ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (X_i)

ตัวแปรตาม (Y_i)

สมมติฐานการวิจัย

- สมมติฐานที่1 ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์กับการเลือกเทคนิคการคำนวณ ต้นทุนผลิตภัณฑ์
- สมมติฐานที่2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจมีความสัมพันธ์กับการเลือกเทคนิค การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์
- สมมติฐานที่3 จำนวนสายผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับการเลือกเทคนิคการ คำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์
- สมมติฐานที่4 ต้นทุนแรงงานทางตรงมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้เทคนิคการ คำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์
- สมมติฐานที่5 ค่าใช้จ่ายการผลิตมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้เทคนิคการ คำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์
- สมมติฐานที่6 ลักษณะการผลิตมีความสัมพันธ์กับการเลือกเทคนิคการ คำนวณ ต้นทุนผลิตภัณฑ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ใน อุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ ปัญหาจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ เพื่อ เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารก่อนตัดสินใจนำเทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์มาใช้ใน กิจการ
2. เป็นแนวทางในการนำเทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมมาใช้ใน อุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ และอุตสาหกรรมอื่นที่ดำเนินธุรกิจในลักษณะเดียวกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงผู้จัดการฝ่ายบัญชี ของกิจการ ซึ่งข้อมูลเก็บรวบรวมจะใช้เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการคำนวณ ต้นทุนผลิตภัณฑ์ ประโยชน์ที่ได้รับและปัญหาที่พบจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย สมมติฐานการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง แนวคิดและทฤษฎี และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวถึง ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลด้านการผลิต ข้อมูลต้นทุนและข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ ผลการวิเคราะห์ปัจจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ ปัญหาที่พบจากการใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ รวมถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ